

SmittUpp

Smittskyddsenheten

NR 3. SEPTEMBER 2019

INNEHÅLL

NYA MEDARBETARE STRAMA	1
INFLUENSAVACCINATION 2019/2020.....	1
HPV – VACCINATION AV POJKAR	2
HALVÅRSSTATISTIK REGION UPPSALA.....	2
KIKHOSTA.....	4
HARPEST - TULAREMI.....	4
SMITTSPÅRNINGSUTBILDNING - STI	4
NYTT KONDOMSORTIMENT.....	4
WORLD AIDS DAY 1 DECEMBER 2019.....	5
FRISK I FÖRSKOLAN	5
MEDICINSKA BEDÖMNINGAR AV FÖRSKOLEBARN MED AKUTA INFEKTIONER	5
HÄR NÅR DU OSS.....	6

NYA MEDARBETARE STRAMA

Cecilia Eich har sedan 1 september 2019 har tagit över efter Heidi Lindbäck inom Strama Region Uppsala. Cecilia är specialist i allmänmedicin sedan 2011. Efter AT och påbörjad ST-läkarutbildning i Enköping började hon på Årsta vårdcentral 2007 och arbetade sina första år som distriktsläkare. Efter att de senaste 3 åren ha varit verksam på Capio Sävja vårdcentral började hon i augusti 2019 att arbeta på Närakuten i Uppsala.

Julia Davidsson vikarierar för Jenny Kostov Kanebjörk som sjuksköterska inom Strama slutenvård. Jobbar övrig tid som sjuksköterska på infektionsavdelningen på Akademiska sjukhuset. Hon ser fram emot att lära sig mycket nytt på Strama och att kunna kombinera två spännande jobb som har nytta av varandra.

INFLUENSAVACCINATION 2019/2020

Årets start för influensavaccination är **19 november 2019**.

Årets upphandlade vaccin i Region Uppsala är Vaxigrip Tetra, ett fyrvalent vaccin som ger skydd mot två typer av *influenza A* (A/Kansas/14/2017-lik virus A(H3N2 och A/Brisbane/02/2018-lik virus (H1N1)pdm09) och två typer av *influenza B* (B/Colorado/06/2017-lik virus (linjetyp B/Victoria) (B/Phuket/3073/2013-lik virus (linjetyp B/Yamagata)
Vaccinet kan [beställas](#) via leverantören Oriola.

Årets influensainformation från Smittskyddsenheten kommer att ges vid två tillfällen, **torsdag 17/10** kl. 13 -16 och **tisdag 29/10** kl. 13-16 på Ångströmlaboratoriet, Polacksbacken, Uppsala. Anmälan till informationstillfällena kan göras [HÄR](#).

Riktad information kommer att gå ut till de av Uppsala läns invånare som är 65 år eller äldre. Smittskyddsenheten ber alla vaccinatörer att lägga ut sina vaccinationstider lättillgängligt på sin hemsida.

Vi ber också vården att aktivt rekommendera influensavaccination till de av era patienter som tillhör medicinsk

riskgrupp och är under 65 år och till gravida kvinnor efter graviditetsvecka 16. Information om influensavaccination till gravida kvinnor hittar du [HÄR](#)

HPV – VACCINATION AV POJKAR

Regeringen har beslutat att införa HPV-vaccination av pojkar i allmänna nationella barnvaccinationsprogrammet.

Från skolstart hösten 2020 kommer både flickor och pojkar erbjudas vaccination mot HPV. Dosschema och ålder för vaccination kommer att bli samma för flickor och pojkar. Det aktuella vaccinet för HPV vaccination i programmet är sedan 1 september 2019 Gardasil 9.

Målet med att även vaccinera pojkar är att ytterligare minska antalet HPV-relaterade cancerfall hos både kvinnor och män med ca 130 fall/år.

HALVÅRSSTATISTIK REGION UPPSALA

Halvårsstatistiken är alltid svår att bedöma då många diagnoser är mer vanliga under vissa tider av året. Mycket kan därför hända under de resterande sex månaderna.

Det finns dock några siffror som sticker ut.

Gonorré och klamydia

Antalet fall av gonorré fortsätter att öka. Efter ett antal år av ökning framförallt bland män som har sex med män (MSM) är det nu den heterosexuella smittan som ökat rejält och då speciellt bland kvinnor 20–40 år. Antalet heterosexuellt smittade dubblerades från 13 fall första halvåret 2018 till 27 detta år och antalet MSM från 22 under föregående halvår till 16 detta år.

Antalet fall av klamydia har under ett antal år minskat i antal, speciellt bland unga kvinnor 15–19 år där antalet fall mer än halverats sedan början av 2010-talet. Vi såg dock redan under slutet av förra året att denna minskande trend var på väg att brytas och under årets första 6 månader har antalet fall ökat med 27%, från 533 till 679 fall. Ökningen har varit för bägge könen och i alla åldersgrupper men i gruppen kvinnor 15–19 år har ökningen varit hela 85%. Vi har ingen förklaring på varför denna ökning skett men har kunnat se att det inte beror på ökad provtagning.

Betahemolyserande grupp-A-streptokocker (GAS)

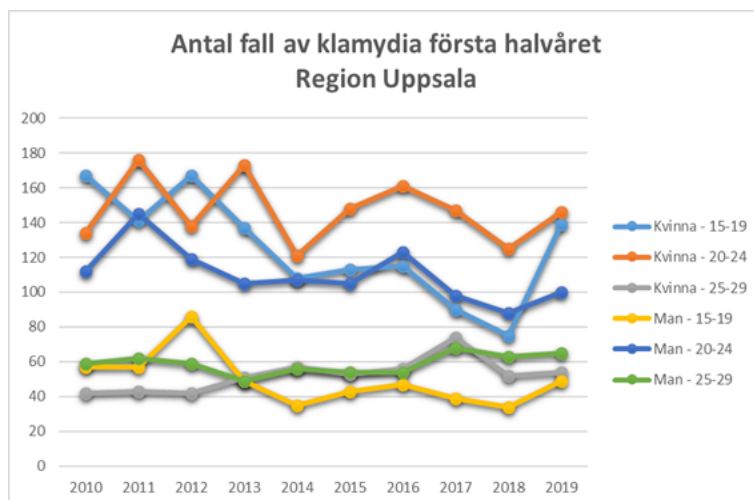
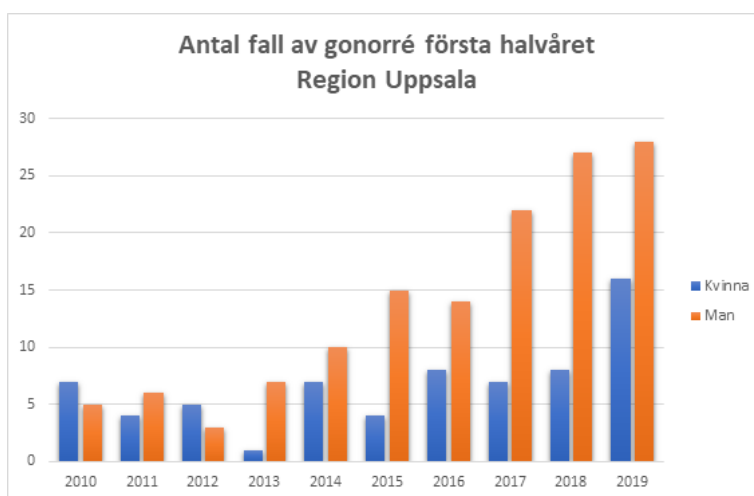
Sett över åren brukar antalet fall av GAS ha toppar med ett antal års mellanrum. Dessa år brukar mer virulenta stammar av typen emm-1 dominera. År 2019 ser ut att vara ett sådant år och antalet fall under januari till juni är det högsta vi någonsin sett.

Influensa

Vilka stammar av influensa som dominerar växlar mellan åren. Årets influensasäsong blev dock en liten överraskning. Säsongen innan dominerades av B-influensan och vi förväntade oss därför ett mindre antal detta år. Minskningen blev dock större än vad vi trott och länge trodde vi att vi inte skulle se några fall av influensa B. I månadskiftet mars-april kom tillslut de två fall vi kunde räkna in. I övrigt var det Influensa A(H1N1) pdm09 som dominerade fram till vecka 10, då dominansen skiftade till influensa A(H3N2).

VRE

Ett mindre utbrott av VRE började under första halvåret 2019 på Akademiska sjukhuset. Totalt 11 fall konstaterades fram till och med 30 juni. Utbrottet har fortsatt efter halvårsskiftet.

Nedan följer en tabell med samtliga anmälda fall under det första halvåret de fem senaste åren

Anmälda fall enligt smittskyddslagen och smittskyddsförordningen första halvåret i Region Uppsala					
	2015	2016	2017	2018	2019
Annan sjukdom - ej anmälningspliktig	0	1	0	0	1
Atypiska mykobakterier (infektion med)	1	6	3	3	5
β-hemolyserande grupp-A-streptokocker	17	16	12	14	22
Brucellos	0	0	0	0	1
Campylobacterinfektion	114	99	197	113	98
Cryptosporidium (infektion med)	31	19	18	18	19
Den nya influensan A (H1N1)	29	0	0	0	0
Denguefeber	4	7	4	2	7
Entamoeba histolytica (infektion med)	2	2	0	2	2
Enterohemorragisk E. Coli (EHEC)	4	3	5	0	4
ESBL-A / ESBL-M	170	183	172	161	199
ESBL-CARBA	0	3	0	2	3
Giardiainfektion	36	34	22	24	31
Gonorré	19	22	29	35	44
Haemophilus influenzae (invasiv infektion)	5	2	2	3	2
Harpest (tularemi)	1	0	1	0	0
Hepatit A	1	6	0	1	1
Hepatit B	35	42	23	28	29
Hepatit C	17	13	30	37	22
Hepatit D	2	3	1	1	1
Hepatit E	0	0	1	0	1
HIV-infektion	16	10	5	16	9
HTLV I eller II	1	0	0	0	1
Influensa A	0	247	220	196	348
Influensa B	0	95	28	375	2
Kikhosta	5	7	7	4	4
Klamydiainfektion	597	664	623	533	679
Legionellainfektion	2	2	3	9	3
Listeriainfektion	1	3	1	0	3
Malaria	2	3	4	6	1
Meningokockinfektion (invasiv infektion)	1	1	0	0	1
MRSA	45	68	47	52	63
Mässling	0	0	0	0	2
Papegojsjuka	0	0	0	0	3
Paratyfoidfeber	1	0	4	1	0
Pneumokocker (resistenta)	1	0	3	1	0
Pneumokockinfektion (invasiv infektion)	22	24	24	26	24
Påssjuka	0	1	0	1	0
Q-feber	1	0	0	1	0
Salmonellainfektion	38	33	37	41	33
Shigellainfektion	5	6	8	2	1
Sorkfeber (Nephropathia epidemica)	4	0	3	4	0
Syfilis	1	3	3	2	5
Tuberkulos	8	14	8	4	9
Tyfoidfeber	0	1	0	0	0
Vancomycinresistenta enterokocker (VRE)	0	9	4	1	11
Vibrioinfektion exkl. kolera	0	1	0	0	0
Viral meningoencefalit	10	18	10	17	21
<i>Varav TBE</i>	3	5	4	3	3
Yersiniainfektion	4	4	5	4	5
Totalsumma	1253	1675	1567	1740	1720

KIKHOSTA

Det är nu säsong för kikhosta i Sverige. Under augusti månad rapporterades 125 fall i hela landet, vilket är lika antal fall som de föregående åren. Mörkertalet är dock stort för kikhosta eftersom många inte provtas.

I Danmark pågår sedan ett par månader ett stort utbrott av kikhosta med mer än tre gånger så många fall som tidigare år. Man har dock ännu inte sett någon motsvarande utveckling i Sverige.

Kikhosta är en besvärlig sjukdom för alla som drabbas men kan vara livshotande för spädbarn. Vi uppmanar därför vårdnaden att vara generös med provtagning vid misstanke om kikhosta, särskilt av små barn och personer som har nära kontakt med små barn.

Mer information om hur man förebygger kikhosta hittar du [HÄR](#)

HARPEST - TULAREMI

Sedan augusti 2019 pågår ett utbrott av harpest i Sverige. Antalet fall under 2019 är uppe i knappt 900 fall, vilket är fler fall än under utbrottet 2015. De flesta har smittats i Gävleborg, Dalarna och Örebro län, men även de nordligaste länen har sett en ökning. Den senaste veckan har antalet nya fall minskat. Majoriteten av fall har haft den lindrigare formen av sjukdomen.

I Uppsala län har ett 20-tal fall anmälts men ingen är hittills smittad inom länet.

Harpest smittar framförallt genom myggbett eller andra insektsbett, men också om man tar i döda djur som dött av sjukdomen, framför allt harar. Sjukdomen kan också smitta luftburet.

Symtom på harpest är: feber, huvudvärk, illamående, infekterade bett och svullna lymfkörtlar. Lungsymtom kan också förekomma.

Man skyddar sig bäst mot sjukdomen genom myggskydd i form av myggmedel och täckande kläder. Hittar man döda gnagare så ska man inte ta i dem utan handskar och skyddskläder. Sjukdomen kan behandlas med antibiotika.

Mer information om harpest hittar du i smittskyddsbladen för harpest. [Smittskyddsblad harpest för läkare](#) och [Smittskyddsblad harpest för patient](#)

SMITTSPÅRNINGsutbildning - STI

Tisdagen den 19:e november 2019 arrangerar Smittskydds enheten en grundläggande smittspårningsutbildning. Utbildningen kommer att vara en heldag med fokus på smittspårning av sexuellt överförbara infektioner (STI). Under dagen kommer vi att gå igenom reglementen, dokumentation och göra övningar utifrån fall.

Sista dag för anmälan är den 31 oktober. [Anmälan gör du här](#)

Varmt välkommen!

NYTT KONDOMSORTIMENT

Från och med den 1:a november kommer sortimentet av kostnadsfria kondomer att förnyas.

Nya kondomer har upphandlats vilket innebär att vissa sorter tillkommer, medan andra försvinner. Generellt gäller att det kommer att finnas fler märken och förhoppningsvis ska valmöjligheterna upplevas som goda.

Beställningar kommer fortsatt att göras via smittskydds enhetens hemsida. Mer information finns [HÄR](#).

WORLD AIDS DAY 1 DECEMBER 2019

World Aids Day hålls den 1:a december varje år.

World Aids Day uppmärksammas i Tierp!

Måndagen den 25:e november kommer Posithiva Gruppen till Tierps bibliotek för att hålla en öppen föreläsning om stigma och att leva med hiv-smitta. Föreläsningen är gratis och öppen för allmänheten. Tid: 17.30 – 19.30.

FRISK I FÖRSKOLAN

Hösten 2018 höll "FRISK- Frisk i förskolan" utbildningar för all förskolepersonal i Knivsta kommun, samt en öppen föreläsning för allmänheten. Därefter har Knivsta kommuns förskolor infört hygienombud på förskolorna och arbetat vidare med dessa frågor. Den första hygienombudsträffen kommer att hållas 2 oktober.

Våren 2019 påbörjade "FRISK- Frisk i förskolan" arbetet i Enköpings kommun, där utbildningar för all förskolepersonal hölls under våren.

MEDICINSKA BEDÖMNINGAR AV FÖRSKOLEBARN MED AKUTA INFEKTIONER

Hos barn i förskolan med akuta infektioner uppstår ofta frågan om barnet får eller kan vara på förskolan. Råd om detta till vårdnadshavare och förskolepersonal finns att hämta i broschyren "[När barnet är sjukt](#)".

Vid kontakt med vården så bör man utgå från rekommendationerna i "När barnet är sjukt". Värdera om det finns några ytterligare medicinska skäl som gör att avsteg måste göras från rekommendationerna och informera i så fall vårdnadshavaren om detta.

Om det inte finns några medicinska hinder så poängtera för vårdnadshavare att det som avgör om barnet ska vara på förskolan är huruvida barnet orkar delta i deras ordinarie aktiviteter. Barnets tillstånd i samband med en infektion ska inte kräva ökad omvårdnad på förskola. Denna bedömning kan endast göras av förskolan och ska överlåtas till förskolan.

Postadress: Smittskyddsenheten, Region Uppsala, 751 85 Uppsala
Besöksadress: Dag Hammarskjölds väg 60 (Uppsala Science Park)
Faxnummer: 018-55 29 01

E-post till myndighetsbrevlådan: smittskydd@region uppsala.se

Vid akuta ärenden dagtid på vardagar, då enheten är obemannad ring 018-611 60 62

Johan Nöjd	Smittskyddsläkare	jo han.edvin.nojd@region uppsala.se	Telefon: 018-611 92 30
Helena Palmgren	Bitr. Smittskyddsläkare	helena.palmgren@region uppsala.se	Telefon: 018-611 92 20
Bodil Ardung	Enhetschef/ Smittskyddssjuksköterska	bodil.ardung@region uppsala.se	Telefon: 018-611 92 21
Johan Hedlund	Smittskyddssjuksköterska	jo han.hedlund@region uppsala.se	Telefon: 018-611 92 22
Ylwa Blomkvist	Smittskyddssjuksköterska	ylwa.blomkvist@region uppsala.se	Telefon: 018-611 03 86
Johan Landström	Smittskyddsadministratör	jo han.landstrom@region uppsala.se	Telefon: 018-611 92 24
Annie Sattari	Smittskyddsadministratör/ registrator	annie.sattari@region uppsala.se	Telefon: 018-611 92 25
Cecilia Brenner	STI-samordnare	cecilia.brenner@region uppsala.se	Telefon: 018-611 03 85

Mer information från Smittskyddsenheten hittar du på:

www.smittupp.nu

Ansvarig utgivare: Bodil Ardung

Redaktörer: Johan Nöjd, Helena Palmgren, Johan Hedlund, Cecilia Brenner

Smittskyddsenheten, 751 85 Uppsala

Telefon: 018-611 00 00 (vxl) E-post: smittskydd@region uppsala.se